

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: ION N. CESĂRESCU

A B O N A M E N T U L

Pe an, în România	30 lei
6 luni	16 „
3 luni	8 „
Străinătate: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni	

A P A R E

De două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA & ADMINISTRAȚIA

BUCUREȘTI

11 — Strada Artei — 11

In dosul Palatului Justiției

Comitetul de redacție al Curierului Judiciar este rugat a se întruni Sâmbătă 13 Martie cor., la oriee 8^{1/2} seara, la d-l avocat Ion N. Cesărescu, prim redactor al ziarului, în strada Fortunei 6 prin Bulevardul Carol.

La ordinea zilei fiind mai multe chestiuni importante de rezolvat, domnii membrii, atât cei din capitală cât și cei din provincie, sunt cu insistență rugați a lua cu toții parte la această ședință.

Director: D. Alexandresco

S U M A R

Viitoarea politică vamală a României (urmare a 3-a) de d-l D. N. Comșa.

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ:

Curtea de apel din Iași s. II: Căp. Const. Dimcea cu Inginer Gr. Bejan și Societatea Cred. Urban București cu o Observație de d-l D. Alexandresco;

Casa de economie, credit și ajutor a Magistraturei. Magistratii s'ă nu mai aibă datorii în piață, de. . . .

Informațiuni.

Viitoarea politică vamală a României

(Urmare) (*)

CAPITOLUL IV

Cum ar trebui să se încurajeze industria.

Dacă însă suntem contra tutulor măsurilor de încurajarea industriei, care o ajută să câștige cât mai mult din vânzarea produselor, fie prin primele ce i se dă, fie prin monopolul de vânzare ce i se crează, nu putem fi în principiu contra creării industriei care, ca ori-ce nouă activitate economică, nu poate de cât să contribuie la îmbogățirea țerei. Capitalurile naționale sau străine care-și găsesc câștigul prin înființarea de industrii în țară, fără să ceară sacrificii prea mari de la Stat și consumator, trebuiesc încurajate.

Însă, nu cu încurajeri costisitoare adică, cu înlesniri de a vinde produsele scump, ci cu înlesniri de a produce cât mai estin pentru ca prin eftinătatea produselor să poată lupta cu concurența străină.

D-l deputat M. Orleanu, cu ocasiunea discuțiunei mesagiului în sesiunea aceasta, propusese, ca

să se înființeze în Galați un teritoriu liber, unde să se poată stabili fabrici, cari să primească materia primă din străinătate fără taxe, s'o confecționeze și s'o exporteze, rămânând ca să nu se plătească taxe de cât în cazul în care acele produse brute sau confecționate ar fi expediate din teritoriul liber spre cea-laltă parte a țerei.

O asemenea propunere ar trebui admisă numai de cât, fiind-că nu numai că asemenea fabrici nu cer nici un fel de sacrificii țerei, dar încă vor putea profita de instalarea lor puținii lucrători români cari ar fi angajați și comercianții de la cari s'ar cumpăra pentru consumațiunea locală.

În genere, nu se poate concepe de cât taxe fiscale pentru materiile prime din străinătate, cari nu se găsesc, nici nu se pot produce în țară, și cari sunt aduse pentru nevoile industriei, fiind-că, dacă nu s'ar stabili asemenea industriei, nici materii prime pentru trebuința lor nu s'ar aduce și fiscalul n'ar putea încasa de cât taxa fiscală pe obiectele confecționate importate.

Nimic mai justificat ca scutirea de taxe vamale pentru mașinele aduse din străinătate pentru trebuințele industriei. Dacă nu s'ar înființa industria, n'ar veni mașini în țară și statul n'ar avea ocazia să perceapă taxe vamale, așa că prin aceasta el nu pierde nimic.

În același cas sunt cele mai multe din încurajările, ce se acordă prin legea pentru încurajarea industriei naționale din 1887.

Așa în art. 3 alin. II-a se spune, că: «Nici o despăgubire nu se va cere de către stat sau comune pentru aședarea mijloacelor de comunicațiune menite a pune fabrica în legătură cu un drum mare, cu o stație de cale ferată, cu un riu, sau cu un canal navigabil».

Nici o pagubă nu poate avea statul prin aceasta, pe când înlesnirea adusă industriei profită economiei generale.

În alin. I al aceluiași art. se spune, că: «Industriile încurajate vor putea dobândi gratis și în deplină proprietate (întru cât proprietarii acelor industrii vor întruni condițiile cerute de Constituție pentru a dobândi proprietăți rurale), sau în posesiune până la 90 ani, 1 până la 5 hectare de pământ, *exceptând căderile de apă*, pe ori-ce proprietăți ale statului, ale comunelor, etc.»

Sacrificiul de maximum 5 hectare pentru o industrie care trebuie să aibă un capital maximum

(*) Vezi Curierul Judiciar No. 18 și 19 din a. c.

de 50000 lei conform art. I al legii, ar reprezenta un cadoi făcut de stat, reprezentând 5% din capitalul întrebuințat în industrie, 5 hectare valorând în medie 2500 lei.

Sacrificiul s'ar reduce în general la 1 și 2% din capitalul plasat în industrie, dacă ținem socoteală, că suma de 50000 lei reprezintă minimumul de capital ce trebuie să se întrebuințeze într-o industrie încurajată; iar 5 hectare reprezintă maximumul de teren gratis, ce i se poate acorda.—Și chiar valoarea de 500 lei hectarul e relativ ridicată.—Așa că sacrificiul n'ar fi prea mare, mai cu seamă, că nu trebuie să ne temem, că se vor stabili prea multe industrii în țară. Cu toate acestea socotesc, că nici chiar industriașii nu țin așa de mult la acest cadoi și nu e bine în principiu, ca Statul să dea din averea lui particularilor. Aceasta este un fel de primă. Și primele nu sunt justificate de cât în cazul în care ai în țară o industrie serioasă, care trăește mai mult din export și care e concurată pe piețele străine în mod nedrept de produsele industriale ale altor țări, cărora li se dau prime.

Dar nu ne putem plânge în mod serios de o asemenea minimă încurajare.

Am cere însă să se facă alt-ceva, care nu va costa pe stat nimic, care însă va înlesni stabilirea la noi a industriașilor străini serioși, cari s'ar mulțumi pentru capitalul lor cu un beneficiu puțin mai mare ca cel, pe care îl obțin în străinătate, fără a spera în beneficii exagerate, grație sacrificiilor statului.

Ar trebui să se facă o lege, care să permită străinilor de a dobândi terenuri rurale pentru un număr de hectare, al cărui maximum să fie fixat tot de lege și care va fi suficient pentru stabilirea unei fabrici cât de mari.

Ni s'ar putea obiecta, că la aceasta se opune art. 7 § 5 din Constituție, în care se spune că: «Numai Românii pot dobândi imobile rurale în România».

Dacă am fi de părerea jurisconsultilor, cari cred că art. 7 § 5 din Constituție e numai un principiu, fără sancțiune și că trebuie să vie o lege, care să stabilească modalitățile de aplicare ale acestui principiu, nici discuțiune n'ar mai încăpea asupra cestiuneii, dacă s'ar putea face o lege în sensul arătat mai sus.

Noi însă suntem convinși, că acest articol conține o dispoziție imperativă cu sancțiunea nulității actelor cari s'ar face contra dispozițiilor sale, și că această dispoziție constituțională e absolut necesară pentru a garanta păstrarea moșiei strămoșești în mâinile Românilor, fiind strânsă legătura între naționalitate și stăpânirea pământului rural.

Cu toate acestea, suntem pentru votarea unei asemenea legi, fiind-că nu socotim, că prin faptul de a se permite străinilor să dobândească pământurile rurale strict necesare stabilirii fabricelor, am risca cum-va, ca proprietatea rurală să treacă în mâna lor. Așa că nu s'ar face ceva contra scopului și intenției Constituantei. Dar făcându-se aceasta, se dă mijlocul străinului ca să-și stabilească industria definitiv în țară și poate cu vremea s'ar stabili și el, și chiar s'ar naturalisa.

Și nu ne poate fi de cât de folos naturalisarea

industriașului și naturalisarea capitalului său ⁽²¹⁾.

În art. 4, se vorbește de scutirile pe 15 ani de taxe vamale a mașinilor necesare fabricelor și a materiilor prime, cari ar intra în fabricațiunile lor și de cari nu s'ar afla cantități îndestulătoare în țară (alin. b și c).

Despre acestea am vorbit deja.

Avem însă de adăugat o observațiune cu privire la materiile prime. Suntem de părere ca să se permită scutiri de vămi pentru un timp oare-care pentru materiile prime, cari nici nu se produc, nici nu se pot produce în țară. Așa însă cum e făcută legea, ca să se scutească de vamă materiile prime, cari nu s'ar găsi în cantități îndestulătoare în țară, după părerea consiliului de Miniștri, se poate da naștere la abuzuri. E destul să citez cazul recent al fabricii Wachtel din Iași, care a fost scutită de taxe vamale pentru cânepa importată, când d-l Aurelian a fost Ministru de Domenii în ultima dată.

Dacă n'avem cânepă în țară, trebuie să încurajăm producțiunea ei, fiind-că agricultura are toate condițiunile prielnice de a produce și cânepă la noi. Așa că, în această privință e justificată taxa pe cânepă ce a pus-o d-l Costinescu în proiectul său de tarif vamal.

În alin. a al acestui articol se prevede pentru industriile încurajate scutiri de impozite directe pe 15 ani. Sacrificiul nu e prea mare, fiind-că industriașul va plăti ca orî care locuitor impozitul personal și dările pentru cele lalte proprietăți pe cari le-ar avea, ar fi scutit numai pentru stabilimentul său industrial de patenta și fonciera, atât cea corespunzătoare construcției cât și a terenului. Dacă nu s'ar fi stabilit o asemenea industrie, statul n'ar fi luat ca impozit de cât fonciera pentru teren. Or, el face sacrificiul acestei fonchiere pe 15 ani, pentru ca după acest timp să ia un impozit mult mai mare pentru stabilimentul industrial ca fonciera și patenta, cu care va compensa impozitele la care a renunțat. Tot în acest articol găsim concesiuni cu privire la transportul pe C. F. R. al fabricatelor industriilor încurajate, al materiilor prime și al mașinilor lor. În principiu suntem contra orî căror privilegii în ce privește transporturile pe căile fe-

(21) D-l Profesor N. Basilescu propune, ca să se modifice legea civilă, în sensul ca să se considere drept imobile urbane, clădirile făcute la sate. Aceasta ar avea după d-sa avantajul că nu s'ar nesocoti de loc art. 7 § 5 din Constituție, care se referă la Codul civil în ce privește deosebirea imobilelor în urbane și rurale. În loc să se ia această cale indirectă, am preferi să se spună lămurit în lege, că un străin poate dobândi pământ rural de exemplu până la 10 hectare, cu învoierea Guvernului, spre a stabili un stabiliment industrial, și că acest pământ în caz de desființare a industriei, se va vinde forțat de Ministerul de Finanțe într-un an de la această desființare, dacă până atunci nu l'a vindut de bună voie unui Român însuși proprietarul. Aceasta n'ar fi de loc contra spiritului art. 7 § 5 din Constituție.

În proiectul de lege pentru încurajarea industriei naționale, găsim următorul articol:

•Ministerul agriculturii, industriei și domeniilor va putea, acorda sau mijloci să se acorde, pentru orî-ce întreprindere industrială, ce cade în previsiunile acestei legi, terenuri și căderi de apă, plătibile în rate anuale, repartitate pe 10 ani, pe proprietățile urbane sau rurale ale Statului, județelor, comunelor domeniilor coroanei și instituțiilor de bine-facere.

Suprafața terenului cedat pentru instalarea fabricelor și celorlalte construcțiuni și accesorii, nu va trece de 10 hectare, afară de utilizarea căderilor de apă, când va ceda toată suprafața strict necesară, lucrărilor de captare, instalare de conducte, diguri, canaluri și alte construcțiuni orî care ar fi întinderea ei.

Proprietatea terenului cedat pentru clădiri, instalațiuni în-

rate. Statul, exploatând căile ferate, trebuie să scoată ca ori-ce industriaș cheltuelile de exploatare și de amortisarea capitalului. El nu trebuie însă să caute a câștiga din această exploatare, pentru că înlesnirea transportului este o necesitate pentru dezvoltarea economică și deci pentru progresul Țării. Ori ce scădere la prețul transportului peste cheltuelile de regie și amortisare echivalează cu o primă ce s'ar da industriei care profită de ea. Scăderile la plata transportului, ca și primele nu sunt justificate de cât pentru produsele cari se exportă, atunci când ele se află pe piețele străine în concurență cu produsele altor țări ajutate prin reduceri de tarife pe căile ferate. Nu poate fi vorba de reduceri de transport pentru produsele industriei naționale, cari sunt destinate în cea mai mare parte consumațiunii interne de cât, atunci când ele ar fi concurate în mod nedrept prin tarifele scădute ale țărilor vecine și prin cele de penetrație, conform convențiilor internaționale.

Tot în art. 4 alin. f găsim următoarea dispoziție foarte justificată:

«Ori-ce produse importate, cari nu vor avea similare în țară, vor primi oare-care transformare industrială în țară și apoi se vor reexporta, vor dobândi în momentul reexportării restituirea taxelor vamale de import».

De asemenea e justificat art. 5: «Pentru furniturile Statului, județelor și comunelor se vor preferi în condiții egale produsele fabricate în țară», fiind-că nu se cere nici un sacrificiu din partea acestor autorități.

În afară de acestea sunt îndreptări legislative și judiciare, cari dacă s'ar face ar aduce mari înlesniri industriilor, fără sacrificii. Trebuie să se pue capăt arbitrariului administrativ care există azi. Într'adevăr, după art. 144 din legea sanitară în toate cesiunile relativ la igiena industrială, decisiunile autorităților administrative locale (primarul, sub-prefectul) sunt supuse la apel, către consiliul de igienă publică, al cărui vot îl execută prefectul; iar în contra decisiunilor prefectului și consiliului de igienă publică, se poate face apel la Ministru.

Se vede bine cum industriașii sunt la discreția administrației, care sub pretext de insalubritate le poate închide stabilimentele.

Trebuie instituită o judecată serioasă și independentă și pentru asemenea casuri.

Capitalurile străine, dacă nu vin la noi și dacă în tot cazul cer dobânzi mari e din cauza nesigu-

dustriale și accesoriile lor, va fi în plină proprietate dacă cel care întreprinde o industrie întrunește calitățile și condițiunile cerute de Constituție.

Terenurile necesare instalării fabricelor pentru cei cari solicită concesiunea și nu se vor găsi în condițiunile cerute de Constituție, ca să li se poată acorda în plină proprietate, precum și căderile de apă se vor acorda numai ca posesiune până la 90 de ani.

Prețul hectarului de teren se va stabili, luându-se de normă prețul ce se plătește de cumpărătorii de pământ, prin vânzări în loturi de pe proprietățile învecinate ale Statului, sau prețurile cu care se vor fi vândut alte proprietăți prin vecinătate.

Prețul căderilor de apă se va calcula după numărul echivalent de cai-vapori ce se va putea obține la etajii. Costul unui cai-vapor se va socoti, după localitate între 15—500 lei pentru totă durata concesiunii. În ori-ce caz, însă, utilizarea forței hidraulice va fi subordonată legilor și regulamentelor existente, sau viitoare, asupra regimului apelor. Cesiunea concesiunii nu se va putea face de cât cu consimțământul Ministerului de agricultură, in-

ranței. Cu cât într'o țară e mai multă nesiguranța și arbitrar, cu atât creditul e mai restrâns și dobânzile mai mari.

Pentru ca un capitalist străin să poată stabili o industrie la noi, are nevoie de prea multe protecții pentru a obține avantajile legii pentru încurajarea industriei naționale, cât mai mari posibile, pentru a nu le pierde din cauza șicanelor administrative, pentru a nu risca să i se închidă stabilimentul ca insalubru din cauza arbitrariului administrativ. Or, toate aceste protecții el le plătește și pentru aceasta are nevoie de a i se asigura beneficii de câte 30%, pe cari le plătim în definitiv, tot noi consumatorii și contribuabilii.

După art. 122 din vechea lege comercială, într'o societate anonimă trebuia ca majoritatea administratorilor să fie Români; iar după modificarea adusă acestui art. în anul 1900 se cere, ca cel puțin $\frac{1}{3}$ din administratori să fie Români.

Înțeleg dispoziția următoare din acest art. unde se spune că: «În societățile ale căror statute permit dobândirea de imobile rurale altele de cât cele destinate la construcția unui stabiliment industrial, majoritatea administratorilor să fie Români», fiind că nu trebuie ca imobilele rurale să cadă în mâna străinilor. Pentru aceasta însă această dispozițiune nici nu e suficientă, fiind-că sunt societăți cu capital străin ca societatea de asigurare «Dacia-România», care a cumpărat moșii pentru vre-o 30.000.000, deși nu aceasta e scopul ei și unde administratorii români slujesc de intermediari pentru trecerea pământurilor rurale în proprietatea capitaliștilor străini, contrar spiritului art. 7 din Constituție (22).

Nu înțeleg însă pentru ce se cere, ca în toate societățile anonime să fie cel puțin $\frac{1}{3}$ din administratori români. Dacă s'ar face la noi în țară o societate anonimă cu capital străin pentru o exploatare industrială oare-care, ar fi natural ca în consiliul de administrație să între persoanele cele mai interesate, ca cele cari au mai multe acțiuni, sau cele mai pricepute într'o asemenea exploatare, în care au încredere acționarii capitaliști străini.

De ce-i obligă să aibă în consiliul de administrație și Români, cari dese ori nu varsă nici un ban și primesc acțiunile tot de la capitaliștii străini și n'au nici o competență tehnică?

Se silește prin lege în mod indirect pe cei care-și plasează capitalurile în industrie la noi, să-și mărească cheltuelile plătind și pe acești administratori români. Or, dacă-și măresc cheltuelile, trebuie să li se

dustrii, comerțului și domeniilor. Dacă în termen de 3 ani de la cedarea terenului sau căderii de apă, fabrica nu va fi început să funcționeze, terenul și căderea de apă, vor putea fi reluate, fără vre-o despăgubire.

Dispozițiunea aceasta din proiect e cu mult superioară dispozițiunii corespondente din legea actuală: 1) fiind-că terenurile nu se mai cedează gratis, ceea ce ar constitui un fel de primă nejustificată; 2) și fiind-că se acordă și utilizarea căderilor de apă. Mă mir cum s'a putut excepta din actuala lege, tocmai căderile de apă, pentru ca să rămăie neutilizate acest foarte util și foarte eficient motor al industriei.

(22) Iată lista moșiilor acestei societăți: Bobulești, Durnești, Guceni-Pelin (jud. Botoșani); Berezeni (jud. Fălciu); Serbotești (Vaslui); Domnești, Ostroavele, Păunești, Jitia, Bodea, Mesteacănul, Plopu, Angelești, Bălea (Putna); Radovan, Prundu-Gostinari (Ilfov); Sardila (Brăila); Fișteica (Teleorman); Mahmud Giusu (Constanța). În total 19 moșii cu o suprafață de 10100 pogoane.

mărească și beneficiile. Și din nenorocire, adese-ori Românii, cari iaă dividende fără să fi depus capital și jetoane de prezență fără a depune o muncă serioasă și pricepută în vederea exploatărei industriale, sunt întrebuițați și ei la ceva, la exploatarea Statului și a consumatorului! Ei sunt aceia, cari sunt însărcinați să stăruiasă pentru obținerea diferitelor prime și scutiri, pentru obținerea contractelor de furnituri oneroase pentru Stat, pentru obținerea monopolului de desfacere în țară pentru produsele stabilimentelor lor industriale prin punerea de taxe urcate pe importul produselor similare din străinătate. Asemenea dispozițiuni ar trebui să dispară din legislația noastră.

O reformă morală ar contribui foarte mult la stabilirea unor anumite industrii la noi, fără prea mari sacrificii materiale.

Stabilirea industriei depinde de ieftinirea capitalului, care la rândul său atârnă de credit. Or, creditul va fi cu atât mai mare, cu cât va fi mai multă siguranța în țară, o justiție mai promptă, administrație cinstită și cât mai puțin arbitrară. Chiar în privința creditului agriculturii, am arătat altă dată, cum el e foarte mic, chiar în ce privește creanțele hipotecare cari sunt cu dobânzi urcate din cauză că, creanța se realizează cu greu și foarte târziu și din cauza nesiguranței proprietății, care e lipsită de un regim cadastral după sistemul actului Torrens⁽²⁸⁾.

lata ce ziceam altă dată în această privință:

Un alt mijloc preconizat pentru a înlesni creditul agriculturii și care aduce și alte mari avantagii agriculturii, este cadastrul, adică un plan detaliat al proprietăților țării, arătând situația și suprafața celei mai mici moșioare sau sfori de pământ, natura produselor și a veniturilor.

Cadastrul, pe lângă avantajile financiare sau militare ce le prezintă, pe lângă, că curmează numeroasele procese de hotărnicii, împuținează delictele de dărâmare de semne de hotare, mai are și marele avantajii, că dând siguranța proprietății înlesnește creditul, mai cu seamă dacă se face ceva analog actului Torrens. Se știe că prin acest act, după ce s'a stabilit planul economic al proprietății, și s'a determinat bine hotarele ei, cei cari au revendicări de făcut, trebuie să le facă într'un timp foarte scurt. Altmintrelea acțiunea lor în revendicare se transformă în acțiune în despăgubire.

Ei nu mai au drept la pământ, ci numai la valoarea lui. Și pe aceasta nu o pot cere de la proprietarul de la care ar fi putut revendica, ci de la Stat, la care s'au asigurat toți cei cari vor să beneficieze de dispozițiile actului Torrens.

Dacă s'ar face ceva analog la noi, proprietatea rurală românească ar fi mai sigură ca renta francesă și cel care ar vrea să împrumute asupra ei, nu numai că nu ar mai avea a suporta cheltuelile experților creditului pentru evaluarea moșiei și cele pentru cercetările actelor de proprietate, așa că ar economisi aceste cheltueli, dar încă, s'ar putea împrumuta foarte ușor, prezentând creditului numai actul prin care s'a mobilizat proprietatea și cu o dobândă foarte mică, de oare-ce n'ar mai putea surveni

nici un proces, care să poată pune în pericol creanța creditorului hipotecar.

În Banat, unde sunt cărți funduare, proprietarii mici împrumută cu o dobândă mai mică, de cât proprietarii mari la noi, fiind-că creditorul are toată siguranța.

În resumat: *Înțelegem să i se dea industriei toate încurajările pentru a putea produce cât mai eflin, dar să se caute a se evita cât mai mult încurajări de acelea, cari o ajută să vândă scump, stabilindu-i-se un monopol intern în dauna Statului și a consumatorului.*

CAPITOLUL V

Ce fel de industrii pot trăi în România fără încurajări exagerate

Fiind-că industriile mari cari s'ar stabili în țară n'ar putea produce în mod firesc, adică fără încurajări, din cauza concurenței produselor similare din străinătate, cari au condițiuni mai ușoare, ne fiind silite ca ale noastre să plătească mai scump lucrătorii, pe care îi aduce din altă parte, să plătească mai scump capitalurile, ne având amortisate instalațiunile, ne având nici judecata promptă și lipsa de arbitrar din străinătate, e de preferat și pentru capitalurile străine și pentru noi, ca ele să se plaseze la noi în acele industrii, unde găsesc deja o parte din capital în țară, ca materie primă și cari au deja condițiuni ușoare de dezvoltare față cu situația generală economică a țării.

Străinii, cari au capitaluri de plasat, să le plaseze în agricultură, căci vor profita de ele și proprietarul și muncitorul român.

Străinii să plaseze capitalurile lor în industriile extractive, căci vor profita pe lângă proprietarii și lucrătorii români, țara în general, care grație progreselor unei asemenea industrii, va avea o parte din capitalul ori-cărei industrii, materia primă eflină. De asemenea vom avea eflin motorul ori-cărei industrii, petroleul.

Cu chipul acesta ne vom apropia și noi mai repede de condițiunea primordială a formării ori-cărei industrii, capitalul eflin.

Capitaliștii străini mai pot întrebuița capitalurile lor în industriile agricole, pe cari le putem încuraja chiar de astă-zi, nu numai fiind-că, grație lor mai dăm un debușeu și în țară agriculturii, dar și fiind-că aceste industrii au chiar astă-zi condițiuni prielnice de dezvoltare, având ieftină o parte din capital, materia primă.

Pentru aceste industrii ca și pentru cele extractive n'avem așa mare nevoie de lucrători străini, pentru-că, pentru ele nu se cere o educație tehnică atât de dezvoltată ca la industriile mari. Pentru unele din aceste industrii, cum e aceea a lemnului, putem întrebuița pe muncitorii agricoli, în timpul lor liber, când nu sunt ocupați cu muncile câmpului și face ca și ei să câștige mai mult, muncind tot anu', nu numai o parte. Aceasta nu se poate face pentru industriile mari, unde lucrătorii trebuie să lucreze în permanență și unde se cere o educație tehnică dezvoltată.

Iar în ce privește încurajările cu oare-cari sacrificii bănești, înțelegem să le dăm, dar și acelea moderate, industriilor agricole, și în genere celor cari ieau materia primă din Țară, fiind-că

(28) Vezi broșura noastră •Art. 7 §5 și art. 9 din Constituție, pag. 27 și 28.

ele sunt un deuseu pentru agricultură, contribuiesc la însăși dezvoltarea agriculturii, și fiind-că acestea de o cam dată pot ca, grație încurajărilor date într'un timp relativ scurt, să trăiască mai târziu de sine, fără protecție. Cele-lalte industrii mari, cu toată protecția noastră, nu vor reuși de cât în epoca în care vom ajunge să avem în țară condițiile lor absolut necesare, adică capitalul ieftin și brațe.

Intr'o țară în care sunt aceste condiții, se pricepe încurajarea industriei, pentru ca concurența industriilor străine să nu o împedice să prindă rădăcini. Tot-dea-una e greu ca o industrie începătoare să concureze cu o industrie care are deja personalul experimentat, deuseuri asigurate și o mare parte din capitalul pentru instalațiuni și mașini amortisat.

Să luăm exemplul de la Danemarca, care pe la 1866 era într'o stare aproape identică cu a noastră și care a ajuns astăzi într'o stare economică foarte înaintată, grație dezvoltării aduse agriculturii și industriilor agricole, iar nu grație dezvoltării industriilor mari,

Nu putem imita Rusia, unde Statul singur din cauza influenței sale politice, a putut împrumuta o bună parte din capitalurile întrebuintate în industrie. Statul nostru, nu numai că nu trebuie să se împrumute, dar și de ar vrea să împrumute, n'ar avea de unde.

De altmintearea iată ce zice despre Rusia Leon Poincaré în cartea sa *Libre échange et protection*: «Țări ca Rusia cari au pretențiunea de a desvolta la ele industria mare, grație unui tarif vamal exagerat, reușesc numai a atrage numeroși străini foarte întreprinzători. Această situațiune presintă un îndoit pericol: 1) mai întâi prin înființarea unor grele taxe vamale cari apasă în mod simțitor clasele sărace, în profitul străinilor cari dețin în majoritate industria; 2) o mare parte din străinii atrași în Rusia de sistemul protecționist, părăsesc țara după ce au făcut avere, luând cu densii o mare parte din averea făcută, ceea-ce constituie o exportatiune de capital constantă și importantă în profitul străinătății».

Cât despre Ungaria, care a găsit capitalurile ieftine, grație relațiilor sale cu piața austriacă, se știe că industria ei protejată la extrem, e cu totul factice.

Slârșitul în numărul viitor.

D. N. Comșa

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ

CURTEA DE APEL DIN IAȘI, Secția II

Audiența de la 20 Decembrie 1903

Președenția D-lui I. I. VRÂNCEANU, Președinte
Căpitan Const. Dimcea cu Inginerul Gr. Bejan și Societatea
Creditului Urban București.

Decizia No. 185

Cesiune de creanță.—Vindare.—Consimțimintul părților asupra creanței cedate și a prețului cesiunii.

Creanță viitoare.—Poate face obiectul unei cesiuni.—(Art. 965).

Creanță eventuală.—Proiectul de creanță nu poate face obiectul unei cesiuni.

1. Cesiunea de creanță fiind o adevărată vindare, este supusă la toate regulile generale ale acestui contract; de unde rezultă că pentru ca să

existe cesiune de creanță, trebuie să existe un consimțimint sau acord al părților asupra obiectului, adică a creanței cedate, și asupra prețului cesiunii.

2. Ori-ce creanță putând face obiectul unei cesiuni, se poate ceda o creanță viitoare, ca și una actualmente existentă, art. 965 din C. civil, conceput în termeni generali, fiind aplicabil la ori-ce contracte.

3. Creanța trebuie însă să aibă ființă în momentul cesiunii, dacă nu în forma ei definitivă, cel puțin în germene; căci alt-fel n'ar mai exista o creanță, ci numai o eventualitate sau un proiect de creanță, care, ca atare, n'ar putea face obiectul unei cesiuni.

Curtea deliberând, și

Având în vedere apelul făcut de căpitanul Constantin Dimcea în contra sentinței tribunalului Iași, secția II, No. 285, din 30 Octombrie 1903, prin care s'a invalidat poprirea ce făcuse în calitate de creditor al Inginerului Gr. Bejan din Iași, în mâinile Directorului Creditului funciar urban din București;

Având în vedere că din desbaterile urmate și actele prezentate de părți se constată: că d-na Trinitatea Sava fiind autorisată de tribunalul Ilfov secția III, prin jurnalul No. 6583, din 10 Septembrie 1897, să contracteze la societatea Creditului funciar urban din București un împrumut de 50.000 lei pentru căutarea sănătăței soțului său, oferind ipotecă în imobilul său dotal din Bucău, strada Busuioac, adresează Creditului urban, cu autorisarea soțului său, Inginerul Eduard Sava, în ziua de 23 Septembrie acel an, cererea de împrumut. Că asupra acestui imobil fiind constituită încă de la 6 Septembrie 1896, cu inscripția No. 183, de către Eduard Sava, soțul, pe numele căruia figura atunci proprietatea celui imobil, o ipotecă de 19.000 lei în favoarea lui Grigore Bejan, creditor al său, și trebuind pentru realizarea împrumutului cerut la Credit, ca această ipotecă să treacă în al doilea rang, Creditul ne acordând împrumuturi, după legea și statutele sale, de cât în primul rang, d-na Trinitatea Sava a consimțit ca din suma ce ar fi să i acorde Creditul, să cedeze d-lui Bejan, în achitarea creanței sale urcată probabil prin acumulare de procente la 21.000 lei, echivalentul acestei sume. Că, spre acest sfârșit, se cesionează la 26 Septembrie 1897, cu actul de cesiune autentificat de trib. Iași secția III sub No. 2528, de către Inginerul Sava, în calitate de procurator al soției sale, cu procură autentificată în regulă, lui Grigore Bejan suma de 21.000 lei din împrumutul ce urma să acorde Creditul. În schimb, Grigore Bejan, prin actul de consimțimint, autentificat de tribunalul Iași, secția III, tot în aceea zi de 26 Septembrie, consimte la radierea ipotecei sale de 19.000 lei. Că, cesiunea fiind notificată Creditului la 6 Octombrie 1897, cu mult decî înainte de formarea actului de împrumut cu ipotecă, care a avut loc abia la 27 Noembrie 1897, Creditul n'a ținut seamă de cesiunea notificată prematur și ast-fel a eliberat suma acordată de 25.000 lei, în primirea debitoareei imediat după efectuarea actului de realizare avută la 15 Decembrie 1897, prin actul autentificat de Tribunalul Ilfov la No. 14548, după ce cu câte-va zile mai înainte obținuse de la Grigore Bejan renunțarea la rangul ipotecei sale, prin actul autentificat de Tribunalul Bacău la No. 11949, din 10 Decembrie 1897. Că, Grigore Bejan, nu numai că nu se vede din nimica, că s'a prezentat la Credit în momentul realizării împrumutului, să reclame suma cesionată, dar a lăsat ca Creditul să scoată în vînzare imobilul pentru neplată de rate, să-l exproprieze la 1900, fără ca să și valorifice dreptul ce rezulta pentru el din actul de cesiune. A tolerat ca un creditor al său, căpitanul Constantin Dimcea să vină în 1903 și prin petițiunea din 2.

August 1903, să facă cerere de poprire în mâinile Creditului, pe baza acelei cesiuni. Că, în urma desbaterilor ce au urmat la prima instanță, cererea de poprire s'a respins ca ne întemeiată;

Având în vedere că apelantul, invocând în sprijinirea popririi făcute, aceleași motive ca și la prima instanță, susține în complectarea lor că, principiul fixat prin art. 965 C. civ. fiind general, și ca atare aplicabil or-cărui act de vânzare, deci și unei cesiuni, obiect al acestui din urmă contract poate fi și o creanță viitoare, fie ea chiar în germene. E destul ca voința celui care se obligă să se fi manifestat în mod serios în privința lucrului viitor asupra căruia el voește a transmite un drept unei alte persoane, pentru ca creanța să se poată zice că e în germene, și deci, ca atare, o creanță viitoare. În privința acestui lucru viitor, voința d-nei Sava s'ar fi manifestat în mod serios, pentru că beneficiul eventual al acestei oferte, făcea obiectul unui angajament obligatoriu. Că, dar, creanța în chestie, întrunind toate condițiile unui lucru viitor ce se poate vinde, cesiunea făcută lui Grigore Bejan e valabilă și obligatorie pentru Credit din momentul notificării, adică de la 6 Octombrie 1897. Din acel moment eliberarea sumei de 21.000 lei din împrumutul acordat și realizat mai în urmă, este ne valabil făcut în mâinile d-nei Sava;

Având în vedere că reprezentantul Creditului invoacă în apărarea drepturilor mandantului său următoarele puncte de drept și de fapt: 1) Că cesiunea este fără obiect și, deci, ne existentă. Este fără obiect, pentru că creanța ce d-na Sava pretinde că avea în contra Creditului nu era o creanță condițională și eventuală și ca atare nu putea să intre în prevederile articolului 965 C. civ., ea era numai o eventualitate de creanță, care, prin urmare, nu poate produce nici un efect; era o ofertă ne acceptată încă de Credit la 6 Octombrie, când i s'a notificat cesiunea. Că oferta sau cererea de împrumut a d-nei Sava n'a devenit o creanță existentă de cât de la 27 Noembrie 1897, când a intervenit contractul de împrumut, și prin urmare, din acel moment o creanță condițională și eventuală sub rezerva facerii actului de realizare și, ca atare, cesibilă; 2) Că cesiunea este ne existentă și pentru lipsă de preț. Că toate regulile de la vânzare fiind aplicabile și la cesiune, prin urmare, și acele cuprinse în art. 1303 și 1304 C. civ. trebuie să existe un preț determinat de părți sau determinabil, ceea ce în specie în actul de cesiune nu se vede; 3) Că cesiunea este inoperantă față de Credit, de oare-ce d-na Sava nu putea cesiona nimic din suma împrumutată, averea ce se ipoteca fiind totală. Că nici într'un caz Creditul nu putea plăti suma împrumutată în mâinile d-lui Bejan, creditorului soțului cedentei, fiind dator să supravegheze întrebuințarea banilor împrumutați; 4) Că, din cuprinsul actelor de cesiune, de consimțământ, de renunțare de rang și din faptul neradierei ipotecei de 19.000 lei după realizarea împrumutului, rezultă implicit că Grigore Bejan a renunțat la efectele cesiunii pretinsei creanțe de 21.000 lei, mulțumindu-se cu ipoteca sa în al doilea rang de 19.000 lei;

Considerând că, în ce privește prima cesiune de drept pusă în discuțiune, acea privitoare la obiectul cesiunii, principala și adevărata chestiune care poate decide de admisibilitatea sau ne admisibilitatea popririi, cesiunea de creanță fiind o vânzare supusă la toate regulile generale ale acestui contract, este necesar pentru existența ei un consimțământ sau acord al părților asupra obiectului și asupra prețului. Consimțământul este acel al cedentului și al cesionarului; obiectul este creanța cedată. Că, prin aplicarea principiului enunțat, ori-ce creanță putând face obiectul unei cesiuni, cu restricțiile prescrise bine înțeles pentru acest contract, cum este acea din art. 1310 C. civ., se poate ceda o creanță viitoare ca și una actualminte existentă, art. 965 C. civ., conceput în termeni generali, este aplicabil la ori-ce contract de vânzare;

Că, dacă este admisibil că o creanță viitoare se poate ceda, nu este mai puțin adevărat că acea creanță trebuie să existe în momentul cesiunii, dacă nu în forma ei definitivă, dar cel puțin în germene. Că este absolut necesar ca legătura juridică, ca acordul ce a trebuit să alcătuiască ființa creanței vindută, să fi existat în momentul cesiunii între cedente și debitorul său din creanța cedată, alt-fel nu avem nici o creanță în germene, ci numai eventualitatea unei creanțe, un proiect, și ca atare, neputând face obiectul unei cesiuni;

Considerând că, în specie, creanța ce d-na Sava pretinde că avea asupra Creditului urban din București, în urma cererii de împrumut făcută la 23 Septembrie 1897, nu rezultă din nici un fapt sau act produs că 'și avea existența juridică în momentul cesiunii, la 26 Septembrie 1897, sau până la 6 Octombrie acel an, când ea s'a notificat Creditului. Că nu s'a făcut nici la prima instanță, nici astăzi în apel, dovadă de către apelant, că creanța d-nei Sava exista în momentul cesiunii sau notificării ei, cel puțin în germene; cu alte cuvinte că cererea de împrumut a cedentei era în acel moment cel puțin acceptată de Consiliul de administrație al Creditului. Că dar, în ipoteza ce se presintă, nu există de cât o ofertă din partea d-nei Sava, ofertă neprimită încă de Credit la 6 Octombrie 1897, o pretențiune de creanță neajunsă în stare de creanță din cauza lipsei acordului sau consimțământului reciproc dintre părți, în definitiv o eventualitate de creanță, ce nu poate forma nici odată obiectul unei cesiuni.

Considerând că, ast-fel fiind, de și asupra prețului cesiunii nu poate fi discuțiune, căci rezultă evident din actul de cesiune, cesiunea în discuțiune este fără obiect. acest element esențial lipsind în momentul facerii ei, creanța ce d-na Sava a avut asupra Creditului n'a luat existența de cât posterior notificațiunii, la 27 Noembrie 1897, atunci când s'a format actul de împrumut. Că, dar, Creditul neținând seamă de cesiunea notificată la 6 Octombrie și eliberând la Decembrie 1897, după facerea actului de realizare, banii împrumutați în mâinile d-nei Sava, n'a violat nici unul din textele legii relative în cauză.

Pentru aceste considerente, și fără a mai intra în discuțiunea celor lalte puncte de drept, Curtea, respinge ca nefondat apelul, etc.

(ss) I. I. Vrânceanu, D. Sofian, T. Crivăț, C. N. Busdugan.

Observație. — Cesiunea de creanță este o vânzare supusă, ca atare, regulilor generale a acestui contract, cu oare-care excepții prevăzute de art. 1391 urm.

Afară de aceste excepții, regulile generale ale vânzării sunt aplicabile și cesiunii de creanță.

Ast-fel, cesiunea de creanță ne fiind un contract solemn, ca ori-ce vânzare în genere, este perfectă între părți, îndată ce există consimțământ asupra lucrului și asupra prețului (art. 1295, § I) (1). Cesionarul, în raporturile sale cu cedentul, este imediat investit cu dreptul cedat, independent de ori-ce predare. În cesiunea de creanță, debitorul cedat este un instrument pasiv (2), și cesiunea nefiind supusă nici unei forme

(1) Cpr. G. Bordeaux, *Pand. Period.* 1:02. 2. 239, D. P. 97. 2. 316. Baudry et Saignat, *Vente*, 758. T. Huc, X, 210 și *Tr. de la cession*, I, 244, 266 și 286.

(2) Singurul consimțământ necesar la formarea unei cesiuni de creanță este, deci, numai acel al cedentului și al cesionarului. Consimțământul debitorului cedat nu este cerut, și el nici nu se poate opune la cesiune, care departe de a apăra poziția sa, o face une-ori mai bună, prin faptul că el se va putea libera de cesionar prin exercitarea retractului litigios (art. 1402).

particulare, poate fi făcută atât prin act autentic, cât și prin act sub semnătură privată.

Ori-ce creanță poate, în principiu, fi cedată, afară de casurile când legea ar cuprinde o prohibiție expresă sau implicată (3). Art. 1310, fiind conceput în termeni generali, se aplică și la cesiunile de creanță.

Ast-fel, pot fi cedate nu numai creanțele actualmente exigibile, dar și acele cu termen, condiționale, viitoare, etc. Curtea din Iași decide însă foarte bine că, pentru a putea fi cedată, creanța trebuie să existe cel puțin *en germe*; căci, alt-fel, ea ar fi neantul, și neantul nu poate face obiectul unei cesiuni (4).

Din cele mai sus expuse rezultă că un autor ar putea foarte bine să cedeze produsul unei opere literare sau artistice, ce el urmează a executa în virtutea unei convenții făcute cu un editor, cu toate că opera n'ar fi încă compusă (5); că un antreprenor ar putea să cedeze creanța ce ar rezulta pentru dînsul din executarea unei lucrări, cu toate că această lucrare n'ar fi încă începută (6); că un coproprietar în indivisiune ar putea, înainte de licitație, să cedeze partea din preț, la care el ar avea drept, în cazul când bunul în indivisiune n'ar fi adjudecat asupra lui (7). În toate aceste cazuri, în adevăr, cedentul avînd o creanță condițională, nimic nu se opune la cedarea ei.

Pe baza aceluiași principiu se decide, cu drept cuvînt, că proprietarul unei clădiri, care s'a asigurat contra incendiului, poate, înaintea orî cărui sinistru, să cedeze dreptul său la indemnitate contra societății de asigurare, întru cât el are contra acestei societăți o creanță condițională (8).

În resumat, decizia Curței din Iași este juridică.

D. Alexandresco

Casa de economie, credit și ajutor a Magistraturei.
Magistrații, să nu mai aibă datorii în piață.

De la membrii magistraturei multe se cer. Se cere știință, independență, colegialitate, prestigiu etc., etc. Membrii cari o compun trăesc însă prea izolat. Puține sunt relațiunile dintre magistrați. Cei mai mulți nu se cunosc, și nici au ocaziune de a se cunoaște.

Nu s'au emis până acum ideea unui congres al

(3) În privința bunurilor și drepturilor intransmisibile, adică cari nu pot fi cedate, vezi T. Huc, *Tr. de la cession*, I, 52 urm., p. 84 urm. Cpr. art. 419 Pr. civ.

(4) Cpr. Baudry et Saignat, *Vente*, 760, p. 689.

(5) Cpr. Baudry et Saignat, *op. cit.*, 760, p. 690. Aubry et Rau IV, § 359, p. 420. Laurent XXIV, 465.

(6) Baudry et Saignat, Aubry et Rau, *loco supra cit.*, Laurent, XXIV, 466.

(7) Baudry et Saignat, *loco cit.* Guillaouard, *Vente*, II, 749. G. Orléans, Sirey, 73. 2. 300.

(8) Cpr. Baudry et Saignat, *op. cit.*, 761. Guillaouard, *Vente*, II, 747. Laurent, XXIV, 464. Aubry et Rau, IV, § 359, p. 420.

magistraților, care dacă s'ar realiza nu ar fi mai puțin folositor ca congresul corpului didactic.

Profesorii, ca și ofițerii, ori-ce s'ar zice, formează corpuri compacte. O nedreptate făcută unui membru al corpului didactic, are resunet de la Turnu-Severin la Dorohoiu.—Ultimele agitații profesionale de la București, Ploești etc., sunt încă în memoria noastră.

În armată aceeași solidaritate, cea ce nu împedea disciplina.—O solidaritate cuminte, sănătoasă, nu are nimic ilicit în ea. Această solidaritate în corpul judecătoresc lipsește.

Fie nedreptatea cât de mare, treacă-se cu avansările peste ori-ce merit, peste ori-ce drept câștigat, peste ori-ce activitate, peste ori-ce vechime... totul este primit în tăcere, totul e bine făcut... Nimeni nu zice un cuvînt... Și ce pot zice amovibili? Inamovibili, în așteptarea avansării, pentru a nu se pune rău cu *înalta stăpînire*, nu dau nici un semn de viață, *sunt în adevăr inamovibili în toată cuprinderea cuvîntului*.

Din cauza solidarității, corpul didactic are, în adevăr, legi protectoare ca și corpul ofițeresc. Miniștrii de instrucțiune și de război s'au îngrijit, spre onoarea lor, de soarta acestor corpuri de elită. De soarta corpului judecătoresc, nici un ministru de justiție nu s'a îngrijit.

Dar să dăm loc celor scrise de d-l Ministru de instrucțiune, Haret, în raportul său către Majestatea sa Regele, asupra activității sale și a partidului liberal în învățămîntul țarei. (Raportul din 1903).

La pagina 333 iată ce spune d-l Ministru, Haret, Suveranului:

«Această casă, înființată prin legea din 31 Ianuarie 1903, după modelul acelei care există deja pentru corpul ofițerilor, însă cu însemnate îmbunătățiri, are de scop de a veni în ajutorul profesorilor de ori-ce grade, scăpându-i de camăta la care erau expuși, îndată ce din o împrejurare oare-care ei erau siliți să depășească la vre-un moment venitul lor regulat.

Casa are de scop de a capitaliza cu o dobîndă mică cotisațiunile lunare ale membrilor, care trebuie să fie de cel puțin 2% din leafă, și de ale face împrumuturi cu o dobîndă mică și cu mari înlesniri de piață. Afară de aceasta, casa 'și formează un fond pentru ajutoare, din care ea va putea, în caz de nenorocire, să acorde pensii și ajutoare membrilor, văduvelor sau orfanilor lor, precum și de a funda și întreține instituțiuni de educațiune pentru copii membrilor și pentru orfanii lor, și ori-ce alte stabilimente filantropice în folosul lor.

Această instituțiune constituită la 1 Aprilie 1903, se prezintă deja ca una din cele mai însemnate binefaceri aduse corpului didactic. În mai puțin de 6 săptămîni, ea număra deja trei mii de înscrieri din un total de 7700 membri a corpului didactic, și înscrierile continuă mereu.

Capitalul ei de o camdată modest a fost întrebuințat pentru a face împrumuturi din cari cele mai multe au scăpat din grele nevoi pe împrumutați.

Dar bine-facerea cea mai mare este că, abia constituită, casa a putut deja să îplinească și o altă mare chemare a sa, aceea de a se îngriji de soarta orfanilor membrilor corpului didactic.

Soarta acestor desmoșteniți este cu totul de plîns. Un dascăl cât trăește, mai nici odată nu poate face

economii cu care se asigură existența văduvei și orfanilor săi, în caz de nenorocire. De acea sunt o mulțime de copii, unii orfanii de ambii părinți, rămași literalmente pe drumuri, după ce tatăl sau mama lor, au fost pe catedră ani întregi.

Pentru densul s'a înființat de la 1 Septembrie 1903, *Orfelinatul corpului didactic*, care chiar de la început a putut să primească 50 băieți de cursul primar. Insa organizațiunea lui deplină, care se va realiza cel mult până în trei ani, prevede și secțiune de agricultură și de meserii, pentru băieți; secțiune primară, de gospodărie rurală și industrie casnică, pentru fete și grădina de copii. Orfelinatul este instalat în vasterile clădiri ale monăstirei Bistrița (județul Vâlcea), cedate nouă în acest scop de către ministerul de război și reparate de noi. El dispune și de un teren ca de 10 hectare, care va servi pentru aplicațiunile agriculturii, grădinariei și pomologiei.

În curând, sperăm că casa de economie, va fi în măsură a se îngriji și de văduvele rămase fără ajutor, și de unii dascăli infirmi, cari ne având drept la pensie și nici fiind în stare ași face cursul, se află în situațiunea cea mai de plâns. Pentru a nu-i arunca pe drumuri, suntem siliți să le acordăm concedii, dar acesta nu se poate face la infinit. Când casa va fi în stare să le facă un mic ajutor, cu care să-și poată duce viața, ea va face un act de umanitate și în același timp un serviciu școlăresc.

În același volum găsim anexa No. 85, relativă la dispozițiunile luate de minister pentru înființarea orfelinatalui Corpului didactic.

Din copriinderea de mai sus, vedem îngrijirea părintească a d-lui ministru de instrucțiune publică și dispozițiunile înțelepte și prevădătoare.

Acum vine întrebarea, dintre mulți miniștri de justiție, dintre care unii cu capacitate necontestată și necontestabilă, care este acela care s'a îngrijit vre-o dată de soarta magistraților, a văduvelor și a orfanilor lor? Pentru ce nu s'a găsit încă un ministru de justiție, care să fie învățat de aceiași dragoste pentru magistratură, cum e d-l Haret pentru corpul didactic?

Și magistrații sunt oameni, și ei au nevoi, au familie etc., etc. Și ei pot muri subit și lăsa în urma lor, miseria în toată puterea cuvântului.

Nu crede oare actualul domn Ministru de justiție, d-sa care a făcut atâta timp parte din magistratură, că a sosit momentul să se ia măsuri de îndreptare și a soartei magistraților? Noi credem că da. Și lucrul nu va fi greu.

Să se înființeze și pentru magistrați o casă de economie, de credit și ajutor, după modelul acelei a corpului didactic; și atunci nu vom mai avea magistrați cu datorii în piață, și cu polițe protestate.

Poate că și statul va face oare care înlesniri pentru această casă, cum a făcut și pentru casa corpului didactic și pentru cea a ofițerilor. Cu modul acesta prestigiul magistraturii va crește; căci magistratul, pe fotoliul său, nu va mai fi jenat cu conștiința sa.

Copii magistraților au același drept la îngrijirea statului ca și copii militarilor și ai profesorilor. S'ar putea găsi și pentru orfanii magistraților o monăstire, cum ar fi de exemplu Mo-

năstirea Neamțu, din județul Neamțu, pentru un orfelinat fără pretențiuni. Asemenea nici văduvele magistraților, nu trebuie să devină cerșetoare prin moartea prematură a soților lor, cari timp de mulți ani au împărțit, acea ce e mai greu de împărțit, dreptatea.

Statistica d-lui Creangă ne arată cifre din care se vede că: Ministerul de instrucțiune publică are un personal de 8458, cu un salariu anual de 5.571.055 lei. Ministerul de justiție are un personal de 2.282 în care intră și corpul portăreilor, cu un salariu de 5.436.464, anual. Cotisațiunile lunare să fie cam 6% din leafă.

Cu totalul acestor cotisări să se facă împrumuturi cu dobânzi mici și cu înlesniri de plată urmând exemplul casei corpului didactic cu oarecare modificări. Această Societate fiind o persoană morală, administrată sub îngrijirea și oblăduirea ministerului de justiție, ar putea progresa cum progresa casa corpului didactic așa cum arată Ministerul instrucțiunii publice, Suveranului.

Ne oprim aci de o cam dată cu următoarea observație: cauza aceasta, trebuie luată în mână de o persoană influentă și cu dragă inimă pentru instituțiunea magistraturii. Care va fi acea persoană?

Aci e chestia...

Un amovibil bătrân.

INFORMAȚIUNI

Sâmbătă 6 Martie cor., cu ocazia judecării unui proces de contravenție la Legea meseriilor dinaintea Judecătoriei Ocol. III București, contravenientul prin apărătorul său, d-l Ion S. Codreanu, printre alte motive ce a invocat pentru anularea procesului verbal de contravenție, a ridicat și cestiunea următoare:

Constituirea Comitetului corporațiunii artelor grafice este viciată, prin faptul că d-l președinte *Emil Socec* care a cerut darea în judecată a contravenientului, nu este român, de oare ce este născut în anul 1872, cu zece ani mai înainte ca tatăl d-sale - regretatul I. V. Socec (*Ventzel I. Sotschek*), fost librar în capitală și mult timp președinte al Camerei de Comerț - să fi devenit Român. Împământinirea pe care a dobândit-o tatăl d-sele în 1878 (vezi *Monitorul Oficial* No. 115 din 25 Mai 1878) nu poate profita copiilor născuți mai înainte de această dată. Și e notoriu că toți fii Socec: Maiorul Socec, I. Socec, membru la Camera de comerț și la Camera de meserii cât și Emil Socec, președintele Corporației artelor grafice, sunt născuți mai înainte de 1878 și că până în prezent n'au cerut, nici dobândit calitatea de cetățeni români.

Deci existența legală neavând comitetul corporațiunii artelor grafice, toate actele și încheerile sale sunt isbite de nulitate, de oare-ce art. 70 din legea meseriilor cere ca condițiune pentru a fi ales în comitetul corporațiunilor, ca persoana aleasă să aibă plenitudinea drepturilor civile și politice, adică să fie cetățean Român sau naturalizat Român.

Pentru care din motivele invocate de apărare nu știm, judecata a anulat procesul-verbal și a achitat pe contravenient. Așteptăm a fi redactată hotărîrea, pentru a o împărții cititorilor publicând-o.

Cestiunea a produs oare-care senzație, dat fiind că toți fii Socec se credeau a fi români căci mai toți ocupau funcțiuni în Stat, pentru care neapărat se cere a fi cetățean român.

Aflăm că afacerea nu se va sfârși aci: o interpelare se va adresa în Cameră și Senat asupra cestiunii de a ști: dacă d-nii Socec, dovedit fiind că nu sunt români, mai pot sau nu fi menținuți în funcțiunile ce ocupă; și ce se va face cu actele săvârșite de densii în acele funcțiuni.

Iscod.